

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 doiari.

Un ordin de zi către armată a învingătorului din Sibiu

Berlin, 4 Octombrie. — Agenția Wolff anunță:

Către învingătorii dela pasul Turnul roșu — generalul Falkenhain a dat următorul ordin de zi: Exprim recunoștința mea deplină către trupele cari au luat parte în bătălia dela pasul Turnul roșu pentru acțiunea lor strălucită.

Dușmanul care a fost superior în număr e ca și nimic. Părți din trupele române cari ră-

tăcesc încă prin munți, — nu va scăpa de soarta ce o merită.

Acele trupe slabe cari s'au refugiat în România prin cărările munților, nu mai sînt trupe de lupte.

Fie ca toți dușmanii patriei s'o pătească așal Aceasta e corința aprinsă, care sălășluște în inimile noastre.

Înainte la noui isprăvuri, la noui biruințe pentru totul ce ne este scump.

S'a prăbușit podul dela Cernavoda?

Lugano, 4 Octombrie. — »Corriere della Sera« anunță:

Linia ferată Cernavoda-Constanța stă sub efectul focului de artilerie a armatei bulgaro-germane.

»Basler Nachrichten« află din Petersburg, că o bombă de aeroplan a distrus pilastrul ce ră-

sărit al podului de peste Dunăre, la Cernavoda. Trenurile nu mai pot circula pe acest pod. — Multe transporturi au căzut în apă.

Și orașul Constanța a suferit foarte mult de pe urma bombardării.

Trupele germano-bulgare stau la o depărtare de 20 verste de Constanța. Populația a părăsit orașul.

Lupte favorabile la Turnu roșu și la nord de Făgăraș

Dela cartierul de presă, 4 Octombrie — În munții Hațegului și în regiunea Petrojeni luptele decurg în favoarea noastră. La muntele Tulișiu și la sud de Petrojeni am respins atacul român. La pasul Turnu Roșu, la vest au fost paralizate atacurile dușmane, iar la răsărit de acest pas trupele bavareze cu succes curăță terenul de dușman.

La nord-vest de Făgăraș s'a încins o nouă

luptă, care decurge în mod foarte favorabil pentru trupele noastre aliate.

Numai la nord de Făgăraș, la localitatea Baranykut, trupele noastre au avut de întâmpinat o rezistență înveșunată din partea românilor. Totuși se poate considera situația strategică și tactică a forțelor germane și austro-ungare din acest sector față de corpul al doilea de armată română favorabilă.

Ce face oficialitatea română

Geneva, 4 Octombrie. — »Ruskoje Slovo« află din București, că e apropiată o reconstruire a cabinetului român, prin chemarea lui Filipescu și Take Ionescu în guvern. Parlamentul român va ține numai o scurtă sesiune, în care Brătianu va face o lungă expunere despre antecedentele războiului și rezultatele de până acum ale României.

Ministrul de războiu Vintilă Brătianu a plecat pe frontul dobrogean pentru a se încredința personal, dacă ordinele ce le-a dat sunt împlinite. Vintilă Brătianu este însoțit în călătoria

lui de atașatul militar dela legatia rusă.

Ziarul rusesc »Rjecs« află, că la Petersburg a sosit generalul român Rusenescu, într'o misiune specială.

Ziarul italian »Lombardia« află din București că fabricile de munițiuni românești, arsenalul și atelierele statului, au fost predate Mercuri unei comisiuni de control rusești. Conducerea generală a armatei ruso-române e și înainte, e în mâna statului major român.

La Roma a sosit generalul român Perticari, cu o misiune la guvernul italian.

Take Ionescu despre situația militară a României

Stockholm, 4 Octombrie. — Un colaborator al ziarului rus »Birjevija Vjedomosti« a avut o convorbire cu Take Ionescu, care a declarat următoarele despre situația în care se află acum România.

— Ne aflăm în mijlocul luptelor celor mai aprinse. Asta o dovedește spitalele noastre tixite cu răniți și coloanele lungi din listele noastre de pierderi. Precum era de prevăzut, declarația noastră de războiu a întărit indeosebi Germania. Se folosesc toate mijloacele pentru a ne doborî. Infrângerea noastră dela Turtucaia ne-a învățat multe. Deși începutul războiului ne-a adus momente foarte grave, populația noastră este calmă. Faptul, că armata noastră luptă admirabil, nu micșorează gravitatea problemei

noastre politice și militare. Participarea României la războiu trebuie să dea un rezultat mai important decât reținerea forțelor dușmane. Ea trebuie să ofere prilejul pentru Ententa, ca să dea cel mai mare interes chestiunii balcanice. Trebuie să formăm o armată, care prin superioritatea ei numerică să despartă Viena de Constantinopol. Nici o altă victorie nu poate avea o mai mare importanță strategică ori politică, încă în toamna aceasta trebuie să se producă asta cu ori-ce preț. Nu vorbesc ca român. Pentru toți aliații Ententei chestiunea aceasta este de aceeași importanță. Prima noastră țintă în războiu, este nimicirea Bulgariei. Dacă ne va reuși aceasta cu stăruințe ce ne mai sînt, atunci soarta Turciei și Austro-Ungariei e pecetluită.

Războiul cu România

— La nord de Făgăraș trupele noastre s'au retras. — Atacuri române respinse la Petrojeni și Turnul Roșu. — Monitoarele austro-ungare au distrus podul de pontoane peste Dunăre, pe care au trecut Românii în Bulgaria. — Noui lupte mari în Dobrogea. — Portul român, Calafat bombardat.

De pe frontul român au sosit pe ziua de ieri următoarele știri:

La Petrojeni și în regiunea pasului Turnu Roșu am respins atacuri române. La Baranykut, un atac al forțelor germane și austro-ungare a dat peste un puternic contra atac român, care a împins ceva îndărăt trupele noastre aliate.

HÖFER, mareșal locot.

În Arideal, în regiunea Baranykut, la nord de Făgărași, trupele germane și austro-ungare în înaintarea lor au dat peste forțe române superioare, în fața atacului cărora s'au retras iară. La granița, la vest de pasul Turnul Roșu — românii au cerat să spargă lanțul nostru de sentinele. Mici lupte sînt acolo în curs. În munții Hațegului au fost respinse atacuri dușmane.

La armata mareșalului Mackensen:

La spatele trupelor române, cari au trecut Dunărea, la sud de București, monitoarele austro-ungare au distrus podul de pontoane făcut peste fluviu. Atacurile dușmane repetate eri în Dobrogea, pe un front larg, pe linia generală Cobadinu-Topraisar-Tuzla, au eșuat iară în fața rezistenței vitezelor trupe bulgare și turcești. Am făcut peste o sută de prizonieri.

v. LUDENDORFF

Comunicatul bulgar anunță:

Pe frontul Dunărean, am ocupat insula Malak-Calafat, în fața Vidinului, și am bombardat cu succes portul, gara și cazărțile din Calafat. În localitatea Gindicia, am risipit prin focul nostru de artilerie, o grupă dușmană care își construia șanșuri.

La Rahova, dușmanul a reușit să facă un pod peste Dunăre, peste care a putut trece trupe importante. Monitoare austro-ungare au distrus acest pod.

În Dobrogea a fost reținută prin focul nostru o ofensivă a dușmanului contra trupelor noastre pe linia Beșau-Amsatscha-Perbeli. Un contra-atac al trupelor noastre din aripa dreapta s'a terminat cu respingerea dușmanului în vechile lui pozițiuni și cu nimicirea unui batalion dușman, al cărui rest: 2 ofițeri și 100 soldați au fost făcuți prizonieri.

Pe restul frontului slab foc de artilerie și lupte de artilerie. Pe coasta mării negre, orașul Mangalia a fost bombardat fără succes la 1 Octombrie de un torpilor dușman.

Planul lui Hindenburg contra României

»Daily Cronicle« într'un articol prim constată, că infrângerea românilor la Sibiu, este o chestiune serioasă. Proporțiile acestei infrângeri sînt necunoscute încă, dar faptul, că generalul

Falkenhain a comandat acolo trupele Puterilor Centrale pune într-o lumină foarte curioasă intențiile Germaniei. După ce s-a retras de la șefia statului major german, el n'ar fi apărut la granița de nord a României, dacă n'ar dispune acolo de forțe puternice. Cum Mackensen conduce în același timp trupele în Dobrogea, se poate presupune, că Ludendorff printr-o ofensivă la răsărit, are intenție să aducă România din două părți în posesia sa. Sunt aceste perspective foarte grave atât pentru România, cât și pentru Europa.

Importanța bătăliei din Sibiu

Din Viena se telegrafiază ziarelor:

Bătălia din Sibiu, despre care sosesc mereu amănunțe noi poarte considerată, ca una din operațiile cele mai importante din întreg războiul mondial. Chiar de până acum, din considerare la mărimea pierderilor de oameni și de material de război ale românilor, nu se poate încă indica totalul prăzei, este însă lucru stabilit, că ea nu se va reduce numai la datele cunoscute până acum.

»Berliner Tageblatt« scrie: Prada de până acum din Sibiu arată, că luptele de acolo au fost o adevărată bătălie de nimicire. Foarte simțitoare pentru România este marea pierdere de munițiuni. Este îndoios, dacă românii au reușit să-și salveze peste munți restul artileriei lor. Puterea românilor cari au luptat la Sibiu se evaluează la trei diviziuni. Extra-ordinar de importantă este ocuparea pasului Turnu Roșu. Prin această trupele bavareze s'au așezat între forțele române, cari pe deoparte stau la Petrojeni și Orșova, iar pe de altă parte la Făgăraș și în munții Gorgeny. Comandantul lor, generalul v. Delmensingen era în timp de pace șeful statului major al armatei bavareze. Românii au dar nenorocul de a sta în fața unor armate conduse de doi foști șefi ai statului major german.

Ziarul german »Der Tag« scrie despre bătălia din Sibiu: Este lucru evident, că cucerirea de 200 care cu munițiuni și 70 de automobile stă în raport invers cu numărul relativ redus de 3000 de prizonieri. Dar din cauza tratamentului îngrozitor la care au fost supuși răniții noștri din partea românilor, trupele noastre au luptat cu o înverșunare extremă și nu ne mirăm, că dușmanul n'a fost cruțat. Numai puțini au reușit să-și scape viața în munții Făgărașului. Cea mai mare parte din diviziunile românești a trebuit să-și ispășească cu sângele lor păcatul, cu care s'a încărcat armata română în aceste puține săplămâni de luptă, prin actele ei de grozăvie de nedescris.

Ce scrie presa română despre înfrângerea din Sibiu

Ziarele suedeze din București, că în România domnește iarăși mare agitație în urma celor mai noi înfrângeri.

Ziarul oficios »Viitorul« indeamnă la liniște și spune, că retragerea de pe frontul ardelenesc va stârni ce e drept neliniște în sinul populației, considerații militare opresc să se dea acum explicații opiniei publice asupra planurilor conducerei armatei, dar chiar în cazul, că s'ar plănuia aici o retragere s'ar perde numai înuturi fără importanță, așa că o înfrângere serioasă e cu neputință.

Ziarul lui Filipescu »Epoca« scrie într'un apel către națiune: Românii concentrați-vă toată puterea națională! Dușmanul voinște să smulgă bunurile noastre sfinte, izvoarele noastre de petrol și bucatele noastre. Invățați din insuccesele noastre grave, răbdare și stăruință. Nu oferiți iară un spectacol de desnașdejde și de spaimă. Mult eroism au dovedit luptătorii noștri pe frontul de nord și de sud, dar asta nu ajunge acum când sună ceasul României. Situația este gravă. Țara noastră este acum punctul concentric al situației militare. De aceea avem nevoie de ajutor. Timp de doi ani, prin neutralitatea noastră binevoitoare am scutit Rusia de obligația de a îngrămădi în Basarabia trupe de siguranță și prin aceasta am făcut cu neputință ofensiva rusa. Acuma Rusia nu trebuie să ne lase în mijlocul drumului. Asupra României vor Puterile Centrale să dea acum lovitură principală. Aceasta ni s'a spus

textual înainte de intervenția noastră în război, trebuie să fie în prima linie zdrobită: România și nu credem, că se va schimba ceva din hotărârea aceasta. Dintre dușmanii noștri Bulgaria dat nu singură.

MERSUL RĂZBOIULUI

17 asalturi rusești prăbușite cu pierderi extra ordinare

Situația de pe frontul macedonean. — Opintirile teribile anglo-franceze pe frontul Somme. — Italienii încep o nouă ofensivă.

De pe frontul rusesc au sosit următoarele știri oficiale pe ziua de 3 Oct.:

Pe frontul arhiducelui Carol:

La nord de Bohorodczani a eșuat o încercare de trecere a rușilor peste riul Bistrița-Solotvinska. La sud-est de Brzezani, dușmanul a făcut cele mai mari sforțări de a pune stăpânire pe înălțimea Lisonja. În lupte inversurate a fost respins.

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei:

În Volinia a avut loc ieri un nou asalt, după pauza ce a urmat prin înfrângerile dușmane dela 27 și 28 Sept. contra armatei generalului Terstianski. După o pregătire artileristică de câteva ore, dușmanul a aruncat masele lui contra forțelor germane între Sviniuchi și Zaturezi. În regiunea Sviniuchi, dușmanul a pornit de 17 ori la asalt, la sud-vest de Zaturezi de 12 ori. Lupta s'a întins și la nord de Zaturezi. În toate părțile frontului atacat, s'a putut observa ce folosire largă făcea dușmanul de focul lui de artilerie contra propriilor lui tranșee și contra regimentelor cari se retrăgeau. Prizonierii au mărturisit că s'a spus tuturor trupelor, că localitatea Vladimir Volinski, trebuie de câștigat cu orice preț. Gardele rusești din nou completate, au fost iară jertfite, asta pentru a treia oară într'un scurt interval. Dar toate sacrificiile au fost zadarnice. Rușii au fost pretutindeni respinși. Pozițiile noastre sunt toate mai departe în posesiunea noastră. Dușmanul a suferit o nouă grea înfrângere. Numărul prizonierilor făcuți în ultimul timp la sud de Brodi, se ridică la 41 ofițeri printre cari 1 colonel și 2573 soldați ruși.

Höfer, mareșal-locot.

Dela armata generalului v. Linsingen se anunță: Așteptatul atac general la apus de Luck, contra trupelor generalului Schmidt von Kobelsdorff și grupeii generalului Marvitz din armata generalului Terstianski, s'a produs azi 2 Octombrie, după o pregătire artileristică extraordinară de violentă. Atacul a început la 9 di-

mineață. Cu risipa de oameni cea mai fără de scrupul, corpurile rusești au pornit de 12 ori la asalt, iar cele două corpuri de gardă chiar de 17 ori. Corpul 7 de armata sibirian care a fost de curând bătut la Koritnița, pare că a dispărut din linia dușmană.

Toate atacurile s'au prăbușit sub pierderi neobicinuit de mari și singeroase pentru dușman. Unde detașamente rusești au putut pătrunde în tranșeele cu totul distruse, cum a fost la nord de Zaturezi, ele au fost îndată gonite prin contra-atac.

De repetate ori artileria rusă a împins trupele ei la asalt, îndreptându-și focul asupra propriilor tranșee, sau a căutat să reîntoarcă în linia de foc valurile de atac rusești cari voiau să fugă. S'a constatat că dușmanul care a pătruns în mod trecător în tranșeele noastre a omorât pe răniții noștri cari au rămas acolo. — Pierderile noastre sînt relativ reduse.

Succesul contra atacului nostru la nord de Groberka a fost lărgit. Numărul prizonierilor făcuți s'a urcat la 41 ofițeri și 2578 soldați.

Prada se ridică la 13 mitralieze.

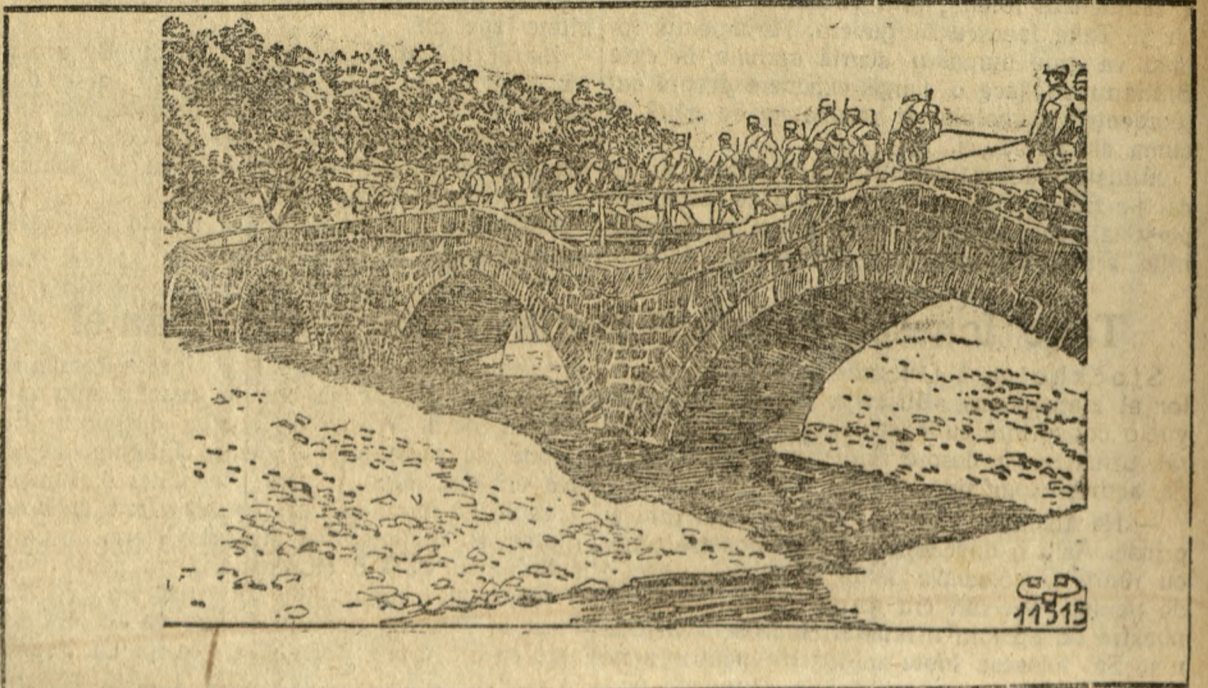
Pe frontul arhiducelui Carol:

În continuarea atacurilor lor pe malul de răsărit al Zlotei Lipa, rușii au reușit să înainteze până la înălțimea Lisonja (la sud-est de Brzezani). Ei au fost iară respinși de trupe germane, austro-ungare și turcești.

La nord de Nistru a reușit un scurt atac al unui detașament german.

v. LUDENDORFF

— Comunicatul rus dela 2 Oct. anunță: În regiunea Narajovka și pe înălțimile pe malul drept al Zlotei Lipa, continuă luptele înverșunate. — Dușmanul care a întreprins contra-atacuri, a fost respins de tocul nostru, și a suferit mari pierderi, lăsând în mâinele noastre 1600 soldați prizonieri austriaci, turci și germani. În regiunea Carpaților păduroși până la granița română, părți din armata general. Leșitki au făcut în luptele dela 19—28 Sept. prizonieri 13 ofi-

Un pod peste o regiune din Albania

teri și 2596 soldați. Prada se ridică la 4 tunuri, 15 mitralieze, 3 asvârtoare de mine, 73 lăzi cu muniții și 101 lăzi cu muniții pentru mitralieze, mai multe mii de puști și o mare cantitate de patroane.

Din Balcan au sosit următoarele știri: (3 Oct.) Comunicatul german anunță de pe frontul macedonean, că atacul nostru contra englezilor cari au înaintat peste riul Struma, la nord vest de lacul Tahino, a făcut progrese.

Comunicatul bulgar anunță:
La apus și la răsărit de Florina, vie activitate de artilerie, fără acțiuni de infanterie. În valea Moglenița, foc de artilerie, infanterie, și mitralieze. Pe frontul Struma, foc violent de artilerie de ambele părți. Luptele de Karadschaköje durează cu înverșunare.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— *Ofensiva italiană a fost reluată.* —

De pe frontul italian se anunță pe ziua de 3 Octombrie următoarele:

Înălțimele la răsărit de Görz și platoul Carst stau mereu sub tocul viu. Pe frontul Fleimsthal dușmanul și-a reluat acțiunea lui de atac. Pozițiile noastre de ambele părți de valea Travignoli și mai multe sectoare din defileul Fassasi au fost grav vătămăte de artileria italiană. Bersaglierii au atacat de repetate ori Colubacion Piccoli, au reușit la urmă să-și pătrundă în liniile de apărare cu totul distruse, de unde au fost gonțiți printr'un contra-atac. A mai eșuat un atac dușman de noapte contra oasurilor din Valmaggiore.

Höfer, mareșal locot.

LUPTLE DIN APUS

Bătălia de la Somme e strașnică. — Englezii câștigă teren dar cu sacrificii nemai pomenite. — Anglia a pierdut 1000 aviatori în timpul războiului.

Comunicatul german dela 3 Octombrie anunță următoarele de pe frontul anglo-francez:

Pe frontul ducelui Albrecht de Würtemberg: La Lombardzide, aproape de coastă, marinarii noștri au adus dela acțiunea reușită de patru zile 22 francezi prizonieri.

Pe frontul prințului Rupprecht al Bavariei:

Bătălia la nord de Somme, a continuat mai departe, sub focul de artilerie uriaș, descins de ambele părți. La nord de Thiépval și la nord-vest de Combelette am smuls dela englezi părți de tranșee, în cari s'au înaintat, și am capturat mai multe mitralieze.

În deosebi de înverșunate au fost luptele între Le Sars și strada Ligny, Thillooy-Elers. Cu cele mai grele jertfe au dobândit aici englezii slabul câștig de teren de ambele părți de ferma Eaucourt l'Abbay. Între Geudecourt și Morval artileria noastră, după respingerea a patru atacuri, a reținut infanteria franceză în pozițiile lor de atac. Puternice atacuri franceze pe drumul Saily-Rancourt și la vest, precum și contra pădurii St. Pierre Vaast au ajuns în parte până la prima noastră linie de apărare. În luptă ce a urmat am gonit pe dușman. La sud de Somme, lupta de artilerie a devenit mai intensă pe frontul de ambele părți de Vermandovillers. O încercare de atac franceză a fost înăbușită în focul nostru concentrat.

v. LUDENDORFF

— Zeppelinurile în cel mai nou atac al lor au aruncat 69 bombe asupra Angliei. Zeppelinul care s'a prăbușit peste Potters-Bar-Middlessex, un cartier nordic al Londrei, înainte de a cădea a aruncat 79 bombe. Raportul englez spune că atacul celor 10 Zeppeline au făcut numai două victime.

— Dela începutul războiului Anglia a pierdut 1000 de aviatori.

Avis abonaților noștri!

Rugăm pe acei din abonații noștri cari cer schimbarea adresei, să trimeată o taxă 40 fileri în mărci, pentrucă dă mult de lucru și administrației și tipografiei noastre, mai ales că avem câte o sută la zi, așa că trebuie să angajăm persoane anume pentru scimbul adresei.

Știrile zilei

Presimțire

De ce suntem adesea oboșiți,

Parc'am fi dus o luptă, un război?

— În ochi purtăm melancolie de toamnă

Și 'n inima cărarea își înseamnă

Un plâns ce n'a mai stăpânit în noi;

Avem doiști de lacrimi neștiute

Și durturi de tăceri de ne'nțeles...

De ce purtăm în inimă ades

Melancolia clipelor trecute?..

Nu ne-am luptat, nici n'am dorit nimica,

Și nici nu am văsat...

Și totuși peste suflet s'a lăsat

O oboseală tristă, dureroasă

Ce ne închide gândurile 'n casă...

— Suntem învinși, și nu vedem de cine,

Suntem răniți, și nu simțim de ce,

O lacrimă omoritoare vine

Și inima tot mai tăcută e...

...Poate 'n adânc — și nu pricepem astăzi

Poate în adâncul sufletelor noastre

Sunt alții cari luptă pentru noi.

Și poartă un îndepărtat război

Pentru cetăți pierdute 'n zări albastre,

Pe care n'o să le cuprindem noi,

Dar pentru care — cine știe când?..

Ne vom vedea luptând...

Iar astăzi dacă suferim,

O! poate numai presimțim

O clipă depărtată ce-o să vie

Și ne-amintește inima pustie

C'o să luptăm, c'o să cădem, c'o să murim,

Și sufletul neînțeles ne doare

De 'nfrângerile viitoare

Pe care nici nu le gândim...

M. Săulescu.

Onomaticea regelui

Azi, Mercuri, fiind onomastica împăratului-lege, s'a onciat dimineața un serviciu divin în biserica Matei din Buda, la care a asistat ministrul, reprezentanții parlamentului, autoritățile civile, militare și consuli străini. A pontificat primatul dr. Csernoch.

Noui termine de chemare pentru glotași

Oficios se anunță: În urma amânării generale a chemării glotașilor din contingentele 1866—1884, glotașii din contingentele 1866—1871 vor fi chemați sub drapel la 3 Noiembrie, iar cei născuți între 1872—1884 vor fi chemați la serviciu militar la 16 Noiembrie. În caz de necesitate se poate ca dintre acești glotași să fie chemați sub drapel prin invitațiuni speciale și mai curând decât termenul acesta indicat. Rămâne dar, ca acei, cari au fost chemați la 2—10 Octombrie sub drapel nu vor trebui să se prezinte, până ce nu vor primi un nou ordin.

Noui dispoziții în ce privește ajutorarea refugiaților din Ardeal

Ministrul de interne a dat următoarea ordinațiune: De acum înainte nu vor avea drept la sprijin din partea statului acei refugiați ardeleni: 1) Cari au venit din localități cari n'au fost evacuate de autorități. Pentru întoarcerea lor se vor îngriji autoritățile. 2) Cari au părăsit localitatea unde au fost adăpostiți de autorități. 3) Cari stau în serviciul activ la stat, la comitat, la comună, precum și notarii cercuali și comunați. 4) Funcționarii particulari, cari primesc mai departe salariile lor din partea patronilor. 5) Cari primesc întreținerea în natură din partea autorităților. Acei refugiați, cari sunt în stare să lucreze, și refuză lucrul ce li s'a dat, nu vor avea nici ei drept la ajutor din partea statului.

Pentru convocarea parlamentului austriac,

s'a produs o mișcare mai vie în cercurile politice din Viena. »Correspondența parlamentară« din Viena anunță că președintele Reichsrathului, dr. Silvester, a convocat pentru 25 Octombrie o constătuire a vice-președinților Camerei, și pentru aceeași zi, după amiază a convocat la o conferință pe șefii de partide din Austria.

Atentat contra unui preot în timpul serviciului

Din localitatea Stompla lângă Pojan se anunță, că Duminică dimineață pe când preotul Emerich Hoissik își ținea predica, țărânul Paul Steffert de 35 ani, căzută în tot feluri de întrepreri, injurături și blesteme să zăpăcească pe preot. Țărânul se apropia tot mai mult de amvon și cu un cuțit ruginit a aplicat trei lovituri violente preotului la umărul drept și la braț.

O contesă asasinată în Agram

Din Agram se anunță, că în locuința ei din strada Prezarovitz 6 a fost găsită, omorâtă contesa Le Grelle, văduva unui întreprinzător belgian, care era stabilit la Agram. Contesa era o femeie cu avere, care a trăit foarte retrasă. Criminalul a gătit întâi victima și apoi i-a aplicat câteva lovituri în cap cu un instrument. Cum în aceeași clădire se află un birt, unde s'au întâmplat multe scandaluri se crede, că criminalul trebuie de căutat printre clienții acestui birt.

Soartea tragică a unui inviziat francez

Din Geneva se anunță: Vestitul fizician francez, Menard care a devenit celebru prin cercetările sale în privirea razelor Röntgen, a fost lovit de o soartă crudă. Menard, care la un experiment cu razele Röntgen și-a pierdut mâna dreaptă, a suferit acum la un nou experiment, rani atât de grave încât a trebuit să-și se amputeze și mâna stângă.

Monumentul lui Arpad din Braşov aruncat în aer

Ziarul rus »Djen« află că »Gazeta Transilvaniei« din Braşov anunţă, că autorităţile române au dispus să arunce în aer cu dinamită, monumentul lui Arpad, asta fiindcă românii văd în acest monument înţiparea dominaţiunii maghiare asupra românilor.

Perechea regală engleză în pivniţă

Un negustor străin sosit din Londra la München, istoriseşte următoarele: La ultimul atac al Zeppelinurilor, dânsul s'a refugiat într'o pivniţă. Deodată au apărut în aceeaşi pivniţă regele şi regina Angliei. Perechea regală era tocmai pe drum spre palatul Buckingham şi a fost surprinsă pe stradă de bombardamentul Zeppelinurilor. Regele era foarte palid şi agitat, regina tremura din tot corpul. Un ceas şi jumătate a stat perechea regală cu suita ei în pivniţă, până ce au dispărut Zeppelinurile.

Ce se alege cu vitele din Ardeal

Cea mai mare parte din contingentul de vite din Ardeal au fost aduse în interiorul Ungariei pe jos, odată cu refugiaţii. Drumul însă a fost făcut şi prin regiuni în cari bănuie tot felul de boli molipsitoare pentru vite. De aceea ministrul de agricultură a dat o ordinaţiune urgentă către fişpanii din toate comitatele precum şi primarilor, invitându-i să dea o deosebită atenţiune vitelor aduse din Ardeal. Aceste vite trebuie să stea cel puţin 8 zile separate de restul vitelor şi nu pot fi mânate la păşune împreună cu celelalte vite în Ungaria.

Urcare de abonament

Aducem următoarele la cunoştinţa stimaţilor noştri abonaţi:

Scumpetea mereu crescândă a hârtiei, cernei şi a celuiilalt material necesar pentru efectuarea ziarului — ne-a silit ca dela 1 Septembrie să urcăm preţul unui exemplar al ziarului nostru dela 6 fileri la 10 fileri.

În conformitate cu aceasta urcare a preţului pentru cititorii cu numărul, trebuie să urcăm şi preţul abonamentului.

În consecinţă, abonamentul ziarului nostru va fi până la finele anului:

Pentru ziarul zilnic:

Pe 8 luni ... Cor. 7.20

Pentru ziarul săptămânal:

Pe 8 luni ... Cor. 2.50

Abonamentul pentru abonaţii noi la mai multe exemplare e până la anul nou 1 coroană.

Avem credinţă, că stimaţii noştri abonaţi vor lua în considerare motivele serioase cari ne indeamnă la aceasta urcare a preţului de abonament, şi ca şi înainte ne vor acorda acelaşi sprijin cald.

Noi la rândul nostru ne vom sili a face din ziarul nostru cel mai bine informat, şi cel mai interesant ziar zilnic român din Ungaria.

Rugăm pe abonaţii noştri să achite fără întâziere plata abonamentului în restanţă.

Acelora cari adună abonamente, şi împart foile, dăm următorul rabat:

- La 10 foi una pe deasupra
 - La 20 foi ... 10%
 - Dela 25 de foi în sus ... 20%
 - Dela 30 foi în sus ... 25%
- din taxa de abonament.

La muncă, toţi cei vechi, sinceri şi adevăraţi binevoitori şi sprijinitori ai noştri — Cu dragoste frăţească:

ADMINISTRAŢIA
»Foia Poporului Român«
Budapesta, VII., Ilka-u. 36

DURERILE LUMEI

de A. SCHOPENHAUER

I.

— Durerea numai e pozitivă. — Chinurile existenţei. — Neantul preferabil vieţii. — Rolul filozofiei nu este să consoleze. — Optimismul lui Leibnitz. — Păcatul original. — Lumea, un loc de penitenţă. — (Urmare)

În prima tinereţe suntem în faţa destinului, întocmai ca copiii în faţa unei cortine de teatru, în aşteptarea plăcută şi nerăbdătoare a celor ce se vor desfăşura pe scenă: e o fericire că nu putem şti ce se va petrece în realitate — copiii sunt nişte inocenţi osândiţi, nu la moarte, ci la viaţă, şi cari totuşi nu cunosc încă sentinţa.

Dacă am privi toată mizeria, toate durerile şi suferinţele de toate soiurile pe cari soarele le luminează în mersul său, am recunoaşte că ar fi mult mai bine dacă acest astru n'ar avea puterea de a produce fenomenul vieţii pe pământ, cum nu are nici o putere asupra lunii şi că ar fi preferabil ca pământul să se găsească în stare de cristal îngheţat ca luna.

Viaţa noastră poate fi încă socotită ca o întâmplare ce turbură inutil beatitudinea şi repausul neantului. Ori cum ar fi, chiar acela, pentru care existenţa este mai suportabilă, cu cât înaintează în vârstă, capătă conştiinţa din ce în ce mai clară, că toată această existenţă nu e decât o înşelăciune, o păcăleală dureroasă.

Acei cari au supravieţuit două sau trei generaţii se găsesc în acelaşi stare cu a aceiui spectator din baraşa unor comedianţi de bălcu când vede aceleasi farse repetate de două, sau de trei ori, fără întrerupere: comedia, ca să placă, fusese calculată numai pentru o singură reprezentaţie, iar repetată, pierde ori ce farmec, iluzia nouătăţii fiind cu totul pierdută.

Inchipuiţi-vă un moment, că actul generaţiunii n'ar fi nici trebuinţă, nici plăcere, ci un act de pură reflexie: credeţi oare că specia omenească ar mai putea exista?

Oamenilor le-ar fi miţă de generaţiile viitoare şi ar prefera să le cruţe povara existenţei.

Lumea e un infern şi oamenii din ea se împart în chinuţi şi în diavoli cari chinuesc.

Se va zice că filozofia mea e desnădăjduită, fără mângâiere; şi aceasta numai fiindcă spun adevărul; oamenii le-ar plăcea mai de grabă să audă spunându-le că tot ce a făcut Dumnezeu e bine făcut; dacă e aşa, duceţi-vă mai bine la biserică şi lăsaţi în pace pe filozofi. Cel puţin nu le cereţi ca să-şi întocmească doctrinele lor după catehizmul d-voastră; aşa fac numai falşii filozofii, lor numai le puteţi porunci doctrine după gustul şi placul vostru.

Brahma a produs lumea prin un fel de păcat sau rătăcire şi rămâne apoi el însuşi în lume pentru a-şi ispăşi acest păcat până ce va căpăta iertare.

Foarte bine! În religia budistă lumea se naşte în urma unei turburări neexplicabile, ivindu-se după un lung repaos în imensitatea luminoasă a cerului, în acea beatitudine senină, numită Nirvana şi care se poate redobândi prin penitenţă. E un fel de fatalitate în fond, cu toate că această explicaţie se potriveşte foarte bine cu formaţiunea inexplicabilă a lumii primitive, nebuloasă, uriaşă din care va trebui să iasă soarele. Dar rătăcirile morale fac această lume din ce în ce mai rea, până ce ea va ajunge la trista formă actuală.

Pentru greci, lumea şi zeii erau opera unor necesităţi de nepătruns. Explicaţiunea aceasta e suportabilă în sensul că ne satisface provizor. Ormuz e în luptă cu Ahriman: se poate admite şi aceasta. Dar un Dumnezeu ca Iehova de pildă, care, aşa, din simplu gust creiază o lume plină de mizerii şi necazuri şi care încă e mândru de isprava lui, aceasta e prea mult! Din punctul acesta de vedere religia mozaică trebuie considerată ca cea din urmă din doctrinele religioase ale popoarelor civilizate; cea ce se potriveşte de minune şi cu faptul că această religie e singura în care nu găsim urmă de nemurire.

— Va urma —

Editor şi redactor responsabil: D. Birăuflu.

Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Cântece din războiu

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzând culegeri de piezii populare plâsmuite de geniul popular, de bună seamă că cea mai nouă broşură apărută:

Cântece de dor şi jale

ale eroilor noştri de pe câmpul de luptă şi din spitale

scoasă în editura »Foi Poporului Român« este o lucrare preţioasă în privinţa aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gândeşte, cum simte şi cum luptă soldatul român aflat pe frontul rusesc, italian sau sârb.

În broşura aceasta sunt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldaţii de pe toate fronturile şi simţi o plăcere deosebită citind vers după vers, aşa cum fiii poporului nostru le-au iscodit.

Indemnăm pe toţi cetitorii noştri să-şi procure această culegere de poezii pe care să o păstreze în biblioteca lor şi mai târziu ca o amintire a teribilului războiu, în care neamul nostru şi-a vărsat sângele cel mai generos. Preţul unui exemplar e de 56 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Comptoaristă cu praxă

care stăpâneşte perfect limba română şi germană şi ştie destul de bine corespondenţa română, cu scrisoare frumoasă, şi ar fi aplicată să ocupe în post într'o localitate mică din Croaţia să-şi trimită oferta scrisă în 3 limbi cu fotografie, cu copiiile atestatorilor, indicând pretenţiunile de plată la adresa: F. v. FELJER, Jevska 31-A.